

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 24 maj 2022
(OR. en)

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0165(NLE)**

**9470/22
ADD 1**

**SOC 308
EMPL 204
ECOFIN 498
EDUC 186
JEUN 81
GENDER 66
ANTIDISCRIM 49**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	23 maj 2022
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2022) 241 final ANNEX
Ärende:	BILAGA till förslag till RÅDETS BESLUT om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 241 final ANNEX.

Bilaga: COM(2022) 241 final ANNEX

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.5.2022
COM(2022) 241 final

ANNEX

BILAGA

til

förslag till RÅDETS BESLUT

om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik

BILAGA

Riktlinje 5: Stimulera efterfrågan på arbetskraft

Medlemsstaterna bör aktivt främja en hållbar social marknadsekonomi och underlätta och stödja investeringar i skapandet av jobb av hög kvalitet, och även dra fördel av potentialen kopplad till den digitala och den gröna omställningen, mot bakgrund av EU:s överordnade mål för 2030 om sysselsättning. I detta syfte bör de undanröja hinder för företag att nyanställa, främja ansvarsfullt entreprenörskap och verkligt egenföretagande och framför allt stödja att små och medelstora företag startas och växer, bland annat genom tillgång till finansiering. Medlemsstaterna bör aktivt främja utvecklingen och utnyttja den fulla potentialen hos den sociala ekonomin, främja social innovation och sociala företag, och uppmuntra dessa affärsmodeller som skapar sysselsättningsmöjligheter och social på lokal nivå, särskilt inom den cirkulära ekonomin och på de områden som på grund av sin sektorsspecifika specialisering påverkas mest av omställningen till en grön ekonomi.

Efter covid-19-krisen bör omstruktureringsprocesser också underlättas och stödjas av väl utformade system för korttidsarbete och liknande arrangemang, utöver att bevara sysselsättningen när så är lämpligt och bidra till moderniseringen av ekonomin, inbegripet med hjälp av tillhörande kompetensutveckling. Väl utformade incitament för anställning och övergångar och åtgärder för kompetensutveckling och omskolning bör övervägas för att stödja jobbskapande och övergångar och åtgärda brist på arbetskraft och kompetens, även med tanke på den digitala och den gröna omställningen och effekterna av den ryska invasionen av Ukraina.

En skatteväxling bör göras från beskattning av arbete till andra former av beskattning som är gynnsammare för sysselsättningen och för en tillväxt för alla, och anpassad till klimat- och miljömålen, med hänsyn till skattesystemets fördelningspolitiska effekt. Samtidigt ska de inkomster som behövs för ett tillräckligt socialt skydd och tillväxtfrämjande utgifter tryggas.

Medlemsstaterna, inbegripet dem som har lagstadgade minimilöner, bör främja kollektivförhandlingar med tanke på lönebildning och de bör säkerställa att arbetsmarknadens parter verkligen medverkar på ett transparent och förutsägbart sätt. Det möjliggör att lönerna kan följa produktivitetens utvecklingen, och säkerställer att de blir rättvisa och räcker till en rimlig levnadsstandard. Särskild hänsyn bör tas till låg- och medelinkomsttagare för att stärka en socioekonomisk konvergens uppåt. Lönebildningsmekanismer bör ta hänsyn till socioekonomiska förhållanden, däribland regional och sektorsspecifik utveckling. Med respekt för nationell praxis och arbetsmarknadsparternas autonomi bör medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter säkerställa att alla arbetstagare har rättvisa löner, genom att de direkt eller indirekt drar nytta av kollektivavtal eller skäliga lagstadgade minimilöner, med beaktande av hur lönerna påverkar konkurrenskraften, sysselsättningen och fattigdomen bland förvärvsarbetande.

Riktlinje 6: Öka arbetskraftsutbudet och förbättra tillgången till arbetsmarknaden och ge möjlighet till livslångt förvärvande av färdigheter och kompetens.

I samband med den gröna och den digitala omställningen, de demografiska förändringarna och kriget i Ukraina bör medlemsstaterna främja hållbarhet, produktivitet, anställbarhet och humankapital, verka för att människor förvärvar färdigheter och kompetens livet ut och för att tillgodose de nuvarande och framtida arbetsmarknadsbehoven, mot bakgrund av EU:s överordnade mål för 2030 om kompetens. Medlemsstaterna bör också anpassa sina

utbildningssystem och investera i dem för att kunna erbjuda högkvalitativ och inkluderande utbildning, inklusive yrkesutbildning, samt tillgång till digitalt lärande och språkundervisning (t.ex. när det gäller flyktingar, inbegripet dem från Ukraina). Medlemsstaterna bör arbeta tillsammans med arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare, företag och andra aktörer för att åtgärda strukturella brister i utbildningssystemen och förbättra kvaliteten och arbetsmarknadsrelevansen, även för att möjliggöra den gröna och den digitala omställningen, hantera befintliga kompetensglapp och förhindra att nya brister uppstår, särskilt när det gäller verksamhet med koppling till REPowerEU, såsom utbyggnad av förnybar energi eller renovering av byggnader. Särskild uppmärksamhet bör ägnas läraryrkets utmaningar, bland annat genom investering i lärarnas och utbildarnas digitala färdigheter. Utbildningssystemen bör ge alla studerande nyckelkompetenser, bland annat grundläggande generella och digitala färdigheter, som en grund för anpassningsbarhet och resiliens livet igenom. Medlemsstaterna bör försöka förstärka bestämmelserna om individuella utbildningsrättigheter och säkerställa att dessa kan följa med vid övergångar på arbetsmarknaden, inbegripet när så är lämpligt, genom individuella utbildningskonton och ett tillförlitligt system för bedömning av utbildningars kvalitet. Medlemsstaterna bör utnyttja mikromeriternas potential att stödja livslångt lärande och anställbarhet. De bör göra det möjligt för alla att förutse och bättre anpassa sig till arbetsmarknadens behov, framför allt genom kontinuerlig kompetenshöjning och omskolning och genom integrerad vägledning och rådgivning, i syfte att främja rättvisa omställningar för alla, stärka de sociala resultaten, hantera brist på arbetskraft och kompetensglapp, öka ekonomins allmänna resiliens mot chocker och underlätta eventuella anpassningar.

Medlemsstaterna bör främja lika möjligheter för alla genom att åtgärda ojämlikheter i utbildningssystemen. Framför allt bör barn få tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg av god kvalitet, i linje med den europeiska barngarantin. Medlemsstaterna bör höja den generella utbildningsnivån, minska antalet unga med högst grundskoleutbildning, främja tillgången till utbildning för barn från avlägsna områden, göra yrkesutbildning till ett mer attraktivt val, öka tillgången till och antalet personer som avslutar tertiär utbildning, underlätta övergången från utbildning till anställning för unga människor genom praktik och lärlingsutbildningar av god kvalitet samt öka antalet vuxna som deltar i vidareutbildning, särskilt bland personer från mindre gynnade förhållanden och bland dem som har lägst utbildning. Med hänsyn till de nya behoven i digitala, gröna och åldrande samhällen bör medlemsstaterna stärka arbetsplatsförlagt lärande i sina yrkesutbildningssystem, bland annat genom ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet, och öka antalet personer med en examen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik både från yrkesutbildningar och tertiär utbildning, särskilt antalet kvinnor. Vidare bör medlemsstaterna se till att tertiär utbildning och, när så är lämpligt, forskning ges större vikt på arbetsmarknaden, förbättra kompetensbevakningen och kompetensprognoserna, göra färdigheter mer synliga och kompetensen mer jämförbar, inbegripet det som förvärvats utomlands, samt öka möjligheterna till erkännande och validering av färdigheter och kompetens som förvärvats på annat sätt än genom formell utbildning. Medlemsstaterna bör uppgradera och öka utbudet och användningen av flexibel fortbildning inom yrkesutbildning. De bör också stödja lågutbildade vuxna så att de kan behålla eller utveckla sin långsiktiga anställbarhet. Det kan ske genom rekommendationen om kompetenshöjningsvägar med bedömning av kompetens, ett utbildningsutbud som motsvarar behoven på arbetsmarknaden samt validering och erkännande av förvärvade färdigheter.

Medlemsstaterna bör erbjuda arbetslösa och personer som står utanför arbetsmarknaden ändamålsenligt, samordnat och individanpassat stöd i rimlig tid bestående av hjälp med att söka jobb, utbildning, omskolning och tillgång till andra stödtjänster, med särskild hänsyn till

utsatta grupper och människor som är särskilt påverkade av den gröna och den digitala omställningen. De bör sträva efter att ha omfattande strategier med djupgående individuella bedömningar av arbetslösa som utförs så tidigt som möjligt, senast 18 månader efter det att personen blivit arbetslös, i syfte att avsevärt minska och förebygga långtidsarbetslösheten och den strukturella arbetslösheten. Man bör fortsätta att hantera ungdomsarbetslösheten och problemet med unga som varken arbetar eller studerar genom att förebygga att unga lämnar skolan med högst grundskoleutbildning och genom strukturella förbättringar av övergången från skola till arbete, bland annat genom att den förstärkta ungdomsgarantin genomförs fullt ut och i hög grad stödjer arbetstillfällena av hög kvalitet för ungdomar i återhämtningen efter pandemin. Mot bakgrund av Europaåret för ungdomar 2022 bör medlemsstaterna öka satsningarna framför allt på att framhålla hur den gröna och den digitala omställningen erbjuder ett förnyat framtidsperspektiv och möjligheter att motverka pandemins negativa effekter för ungdomar.

Medlemsstaterna bör sträva efter att undanröja hinder och negativa incitament och införa positiva incitament för deltagande på arbetsmarknaden, särskilt för låginkomsttagare, andrainkomsttagare och dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden, inbegripet personer med invandrarbakgrund och marginaliserade romer. Med tanke på den stora arbetskraftsbristen inom vissa yrken och sektorer bör medlemsstaterna bidra till att främja arbetskraftsutbudet, framför allt genom att verka för tillräckliga löner och anständiga arbetsvillkor, liksom en ändamålsenlig aktiv arbetsmarknadspolitik. Medlemsstaterna bör också stödja en anpassning av arbetsmiljön för personer med funktionsnedsättningar, bland annat genom riktat finansiellt stöd och tjänster som gör det möjligt för dem att delta på arbetsmarknaden och i samhället.

Skillnaderna i sysselsättningsgrad och löner mellan kvinnor och män bör åtgärdas. Medlemsstaterna bör säkerställa jämställdhet och ökat deltagande av kvinnor på arbetsmarknaden, bland annat genom att säkerställa lika möjligheter och karriärutveckling och undanröja hinder för att nå ledarskapspositioner på alla beslutsfattande nivåer. Lika lön för lika eller likvärdigt arbete och lönetransparens bör säkerställas. Möjligheten att kombinera arbete, familj och privatliv för både kvinnor och män bör främjas, i synnerhet genom tillgång till ekonomiskt överkomlig långvarig vård och omsorg och förskoleverksamhet och barnomsorg av god kvalitet. Medlemsstaterna bör säkerställa att föräldrar och andra med omsorgsansvar har tillgång till lämpliga former av ledighet av familjeskäl och till flexibla arbetsformer för att kunna förena arbete, familj och privatliv samt främja balansen mellan kvinnors och mäns utnyttjande av dessa möjligheter.

Riktlinje 7: Förbättra arbetsmarknadens funktion och göra den sociala dialogen mer ändamålsenlig

För att kunna dra nytta av dynamisk och produktiv arbetskraft och nya arbetsmönster och affärsmodeller bör medlemsstaterna samarbeta med arbetsmarknadens parter om rättvisa, transparenta och förutsägbara arbetsvillkor med balans mellan rättigheter och skyldigheter. De bör minska och förebygga segmentering av arbetsmarknaden, bekämpa odeklarerat arbete och falskt egenföretagande samt främja en övergång till olika former av tillsvidareanställningar. Regler om anställningsskydd, arbetsrätt och institutioner bör ge såväl goda förutsättningar för rekrytering som den flexibilitet som arbetsgivare behöver för att snabbt kunna anpassa sig till ändrade ekonomiska förhållanden, samtidigt som de skyddar arbetstagarnas rättigheter och säkerställer socialt skydd, en lämplig säkerhetsnivå och hälsosamma, säkra och väl anpassade arbetsmiljöer för alla arbetstagare. Möjligheten att använda flexibla arbetsformer som distansarbete kan bidra till högre sysselsättningsnivåer och mer inkluderande arbetsmarknader efter pandemin. Samtidigt är det viktigt att respektera arbetstagarnas rättigheter i fråga om arbetstid, arbetsvillkor och balans mellan arbete och privatliv. Anställningsförhållanden som

leder till otrygga arbetsvillkor bör förhindras, även för arbetstagare vid digitala plattformar och genom att bekämpa missbruk av atypiska anställningsavtal. Man måste också säkerställa att det finns tillgång till ändamålsenlig, opartisk tvistlösning och rätt till rättslig prövning, inbegripet lämplig kompensation, i händelse av omotiverade uppsägningar.

Politiken bör ha som målsättning att förbättra och stödja deltagande, matchning och övergångar på arbetsmarknaden, även i mindre gynnade regioner. Medlemsstaterna bör på ett effektivt sätt aktivera och ge möjligheter åt dem som kan delta på arbetsmarknaden, särskilt utsatta grupper som lågutbildade personer, personer med invandrarbakgrund, däribland personer med tillfällig skyddsstatus, och marginaliserade romer. Medlemsstaterna bör stärka omfattningen och ändamålsenligheten för den aktiva arbetsmarknadspolitik genom en bättre inriktning på målgrupper och ökad uppsökande verksamhet så att fler omfattas av åtgärderna, och genom en närmare koppling till sociala tjänster, utbildning och inkomststöd för arbetslösa medan de söker arbete, baserat på deras rättigheter och skyldigheter. Medlemsstaterna bör förbättra de offentliga arbetsförmedlingarnas kapacitet att i god tid tillhandahålla individanpassat stöd till de arbetssökande, reagera på nuvarande och framtida arbetsmarknadsbehov och genomföra resultatbaserad förvaltning, också underbyggt av digitaliseringen.

Medlemsstaterna bör se till att de arbetslösa får tillräckliga arbetslöshetsförmåner under en rimlig tidsperiod, i överensstämmelse med deras inbetalade avgifter och med nationella regler för stödberättigande. Arbetslöshetsförmåner bör inte motverka en snabb återgång till sysselsättning och bör åtföljas av en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Studenters och arbetstagares rörlighet bör få rimligt stöd i syfte att öka deras kompetens och anställbarhet och utnyttja den europeiska arbetsmarknadens fulla potential, samtidigt som rättvisa villkor för alla som är verksamma över gränser bör säkerställas och det administrativa samarbetet mellan nationella myndigheter gällande mobila arbetstagare bör stärkas, med stöd från den Europeiska arbetsmyndigheten. Rörlighet för arbetstagare inom kritiska yrken och för gränsarbetare, säsongarbetare och utstationerade arbetstagare bör stödjas vid tillfälliga gränsstängningar av hänsyn till folkhälsan.

Medlemsstaterna bör också sträva efter att skapa lämpliga förutsättningar för nya arbetsformer, utnyttja sin potential att skapa arbetstillfällen samtidigt som man ser till att dessa är förenliga med befintliga sociala rättigheter. Medlemsstaterna bör därmed ge råd och vägledning om rättigheter och skyldigheter som gäller i samband med atypiska anställningsformer och nya arbetsformer, såsom arbete via digitala plattformar. I detta avseende kan arbetsmarknadens parter spela en viktig roll och medlemsstaterna bör stödja dem när det gäller att nå ut till och företräda människor i atypiska anställningar och plattformarbete. Medlemsstaterna ska också ge stöd till tillsyn – såsom riktlinjer eller särskild utbildning för yrkesinspektioner – beträffande utmaningar som uppstår till följd av nya sätt att organisera arbete, såsom algoritmisk verksamhetsledning, dataövervakning och permanent eller halvpermanent distansarbete.

Med utgångspunkt i befintlig nationell praxis och för att få till stånd en mer ändamålsenlig social dialog och bättre socioekonomiska resultat, även i kristider som med kriget i Ukraina, bör medlemsstaterna säkerställa att arbetsmarknadens parter i rätt tid och på ett meningsfullt sätt deltar i utformningen och genomförandet av reformer och politik på områdena sysselsättning, sociala frågor och, när så är lämpligt, ekonomi, bland annat genom stöd för ökad kapacitet för arbetsmarknadens parter. Medlemsstaterna bör främja social dialog och kollektiva förhandlingar. Arbetsmarknadens parter bör uppmuntras att förhandla och sluta kollektivavtal i frågor som är relevanta för dem, samtidigt som deras oberoende och rätt till kollektiva åtgärder respekteras fullt ut.

När så är lämpligt och med utgångspunkt i befintlig nationell praxis bör medlemsstaterna ta hänsyn till den erfarenhet av sysselsättningsfrågor och sociala frågor som finns inom relevanta organisationer i det civila samhället.

Riktlinje 8: Främja lika möjligheter för alla, främja social inkludering och bekämpa fattigdom

Medlemsstaterna bör främja inkluderande arbetsmarknader som är öppna för alla genom att införa ändamålsenliga åtgärder för att bekämpa alla former av diskriminering och främja lika möjligheter för alla – särskilt för grupper som är underrepresenterade på arbetsmarknaden – med tillbörligt beaktande av de regionala och territoriella dimensionerna. De bör säkerställa att alla behandlas lika när det gäller anställning, socialt skydd, hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg, utbildning och tillgång till varor och tjänster, oberoende av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning.

Medlemsstaterna bör modernisera de sociala trygghetssystemen för att ge ett tillräckligt, ändamålsenligt, effektivt och hållbart socialt skydd för alla under alla skeden av livet och därmed verka för social inkludering och social rörlighet uppåt, stimulera till deltagande på arbetsmarknaden, stödja sociala investeringar, bekämpa fattigdom och motverka ojämlikheter, bland annat genom skatte- och förmånssystemens utformning och genom bedömningar av politikens fördelningseffekter. Om övergripande strategier kompletteras med selektiva strategier förbättras de sociala trygghetssystemens ändamålsenlighet. En modernisering av de sociala trygghetssystemen bör också syfta till att förbättra deras motståndskraft mot mångfasetterade utmaningar.

Medlemsstaterna bör utveckla och integrera de tre delarna av strategin för aktiv inkludering: tillräckligt inkomststöd, inkluderande arbetsmarknader och tillgång till stödtjänster av god kvalitet som uppfyller individuella behov. De sociala trygghetssystemen bör säkerställa tillräckliga minimiinkomstförmåner för alla som saknar tillräckliga resurser och främja social inkludering genom att uppmuntra människor att delta aktivt på arbetsmarknaden och i samhället, bland annat genom ett riktat tillhandahållande av sociala tjänster.

Tillgång till ekonomiskt överkomliga och tillgängliga tjänster av god kvalitet, till exempel förskoleverksamhet och barnomsorg, fritidsverksamhet, utbildning, bostäder samt hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg, är nödvändig för att garantera lika möjligheter. Särskild uppmärksamhet bör ägnas kampen mot fattigdom och socialt utanförskap, inbegripet fattigdom bland förvärsarbetande, i enlighet med EU:s överordnade mål för 2030 om fattigdomsminskning. I synnerhet barnfattigdom bör hanteras med omfattande och integrerade åtgärder, särskilt genom fullt genomförande av den europeiska barngarantin.

Medlemsstaterna bör säkerställa att alla, även barn, har tillgång till grundläggande tjänster. Medlemsstaterna bör säkerställa tillgång till lämpligt subventionerat boende eller annat bostadsstöd för behovande och utsatta människor. De bör säkerställa en ren och rättvis energiomställning och hantera energifattigdom som en ökande viktig form av fattigdom på grund av ökande energipriser, delvis kopplat till kriget i Ukraina, där så är lämpligt via riktade tillfälliga inkomststödåtgärder. En inkluderande boenderenoveringspolitik bör också genomföras. De specifika behoven hos personer med funktionsnedsättning, inbegripet tillgänglighet, bör beaktas i samband med dessa tjänster. Specifika åtgärder bör vidtas mot hemlöshet. Medlemsstaterna bör säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig förebyggande vård, medicinsk behandling och långvarig vård och omsorg av god kvalitet i rätt tid, på ett sätt som är långsiktigt hållbart.

I enlighet med aktiveringen av direktivet om tillfälligt skydd¹ bör medlemsstaterna erbjuda en lämplig skyddsnivå för flyktingar från Ukraina, inbegripet uppehållsrätt, tillgång till och integrering på arbetsmarknaden, tillgång till utbildning och bostäder samt tillgång till sociala trygghetssystem, sjukvård, social välfärd och annat stöd samt medel för sitt uppehälle. Barn bör garanteras tillgång till förskoleverksamhet, barnomsorg och grundläggande tjänster i enlighet med Europeiska barngarantin. För ensamkommande barn och tonåringar bör medlemsstaterna införa rätten till förmyndarskap.

Med tanke på den ökande livslängden och de demografiska förändringarna bör medlemsstaterna säkra tillräckliga och hållbara pensionssystem för arbetstagare och egenföretagare, med lika möjligheter för kvinnor och män att förvärva och samla pensionsrättigheter, bland annat genom kompletterande pensionssystem för att säkerställa att äldre har en tillräcklig inkomst. Pensionsreformer bör stödjas av politik som syftar till att minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män och genom åtgärder för att förlänga yrkeslivet, till exempel en höjning av den faktiska pensionsåldern, bland annat genom att underlätta för äldre personer att delta på arbetsmarknaden, och bör ingå i strategier för aktivt åldrande. Medlemsstaterna bör inleda en konstruktiv dialog med arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer och möjliggöra en lämplig infasning av reformerna.

¹ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta.